

Konungens död och minne,
på klago-dagen, den 6
juni 1792. Upläst uti
Augus...

Bellman, Carl Michael,

1700-1829 81 Cg Gust. III Br. 1792

National Library
of Sweden

BELLMAN, C. M.

1700-1829
1792

Konungens DÖD och MINNE;

På

Klago-Dagen,

Den 6 Junii 1792.

Uplåst uti

Augusti-Orden,

Af

C. M. B.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ANDERS JACOBSSON NORDSTRÖM, 1792.

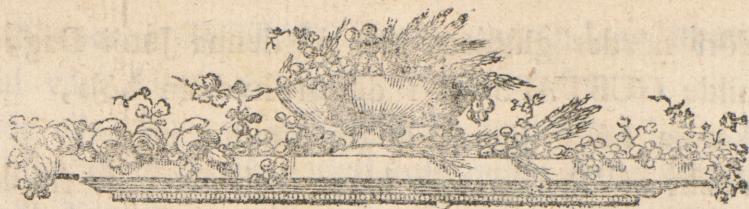

Konungens
DÖD och MINNE
Klaga Dagen
Den 6 Junij 1792
Augusti-Orden

STOCKHOLM
Tryckta hos Anders Jansson Konungens

Från Zions Våktare i deras djupa skrud,
Inom de dunkla hvalf där Altar-Borden höjas,
Där deras trötta knån med helig fruktan böjas,
Förkunnat är i dag et bittert Klago-bud.
Alt Folket båfvande ikring des Fåders grafvar,
Det slår Sig för Sitt bröst, Sig skingrar och förströr;
Opträckande hvaran, hvad hjertats vända gör,
Och dessa Klago-ord i stoftet efterstafvar.

"Honom alt Israel det förgde längan tid,
"Sig svåra klagande i stoft och asko sade:
"Ack, at den Hjelten föll och ögat sammanlade,
"Som skyddat Israel och frålfat det i strid" *).
Ja! GUSTAF är ej mer, vårt glada lif försvunnit.
Vår Sorg i hjertat dold, ej fyllest yppas kan;
Nej aldrig någon tår få varm ur ögat rann,
Ack! at vår Konungs blod til Landets fasa runnit.

*.) *Klagod. Text.* i Macab. 9 Cap. v. 20, 21.

Förr hördes glädjens röst på denna Junii Dag,
Den milde GUSTAFS låf i denna hyddan höja,
Hvar känsla höjde sig at högre känslor röja:

Väckt af Trumpetens klang och Pukarns fröjdeslag.
Hvad klang vid GUSTAFS Namn? Hvad ömhet i vårt Gille?
Den tår för Honom göts på fromma kinder föll,
Vid måttlighetens Bord, man Drufvan präffad höll
Och fröjdades i den som Folkets vålgång ville.

Betänk den bistra Tid, då Sverge fjättrad låg
Så nedfånkt som bestört i Tråldoms fega våda,
Förvirrad af hvems våld hon skulle sig benåda,
I en få vådlig stund där råddning ingen såg.
Hvad mer än stålta Steg at målet genast vinna,
Af tusen armar lyft, besjungen högt i sky;
At blott vid Håstens traf, förutan blod och gny,
Af Enigheten fölgd til Fridens portar hinna.

Det var den GUSTAFS arm, som Tråldom öfvervan,
Trots arghets förefats at kring Hans Borgar rafa,
Med Solens middags-glants, men ej med Åskans fasa
Hans Intåg vigdes in och glimmande försvan.
Hvem mins ej Hjeltens Bön, då af Sin gyldne Hjesfa
Han Kronan ömsfint tog, til jorden sänkte Sig,
Och i Sin tåre-sång - - - O Gud vi låfve Dig,
Den fromma vållust njöt, at Folkets tårar präffa.

Det var i GUSTAFS namn man Ordens-Bältet knöt,
Då vid vårt Altare det helga löftet gälde,
At lyda allan Lag och Konungsligan vålde,
Man af Dets visa Dygd och milda Spira njöt.
O Gud! Han är ej mer, Han är ifrån oss tagen,
Han Saligt undangömd, ej af vår våda vet;
Et uttryck af en Skald i den enfaldighet,
Som pryder hjertats språk på denna Klagodagen.

I Edert bröst och blod, o Svenske Mån - - hvad tvång?
Ert öga hvålfver kring sin eld i tvungna strålar,
I Edra anletsdrag sig Sorgens fasa målar,
Liksom i Edra vårft en ledsnad tung och lång.
Naturen som sin prakt i tusen blommor breder,
Syrenens friska rusk med blåft och böljors gny;
De låtta Sånge-chor som lyftas fky från fky,
All denna härlighet ej mer förtjusar Eder.

Ja! i den Klago-drågt som Grafven invigd är,
Syns Underfåten brydd dets flor och fällar draga,
Hans trumpna skugga går at jordens grus intaga:
Han skådat GUSTAFS Sol, Hans fyn ej mer begår.
Som Riddersman, han fett en Hjelte glafven båra,
Som Andlig Man, en Kung i Davids portar from;
Som Borgersman, fit stöd i Rått och Egendom;
Som Bonde, et försvar för dem som få och skära.

Du

Du Ungdom! Sveriges hopp! -- hvar är den Gudablick
Som eldade din Sjal at Snillets yrken våga?
An muntrande din håg på Lårdomsfältet tåga,
 An lönande din svett då du til Plogen gick.
Vid penseln på din duk Hans dommar i det Sköna,
 Åt dina Färgors glants en dubbel skönhet gaf;
 Han Språket i Sin hand dels vildhet klådde af,
Och ensam Lagren bröt, at Nordens Skalder kröna.

I Bardalek Hans sträck med Kastspjut, Pil och Lants
De unga Ädlingar til ådel tåflan ledde;
Anförda af Hans mod, Han deras mod beredde,
 På Krigets ljusa fält i mången blodig dans.
Och åter på besök, uti de lugna Tider,
 Den Visa, når han sågs, förnöjde all Hans håg;
 Man i vårt Tidehvarf för första gången såg
Ikring GUSTAFVERS Thron Sophocler, Euripider.

O! hvilken vitter Kung, i tufen mödors grål,
Från Morgonrodnans ljus til Stjernans sena låga,
Arbetande och glad, med anlet och förmåga,
 Och utaf hålfan skänkt en outröttlig själ.
Dit omgångsfätt, en punct i Hofvets Sedolåra,
 Dit tålmod så mildt som hjertat oförkräckt;
 Dit Snille öfveralt til alla Ämnen sträckt,
Så granskande och fint, som Dit begrepp om Ära.

Du

Du som med driftig arm ifrån et ringa tak,
Palatser reste opp i GUSTAFS gyldne dagar,
Hvar år den Dommaren af Konstens dolda lagar?
Hvar tånds den skarpa lyn? Hvar rögs den funda smak?
Och du, som i et Ler, naturens köld och värma,
Så prägtigt sprider kring med blundande behag,
Kan du en GUSTAFS blick, från denna Klagodag
Beundrad af dig sjelf i Marmorn mera härma.

Ja! tusen skilda värf, som födas af hvaran,
Som sig båd natt och dag ikring en Thron utbreda;
At deras stridighet til Statens bästa leda,
Hans djupa rådighet i ögnablicket fann.
Lik Styrman, ur sitt fvalg, bland tusen dödars skara,
Vid skynt af minsta moln, vidtager sitt beslut;
Så GUSTAF från Sin högd, Han stormen såg förut,
Och bergade Sin köl til andra dagens fara.

Arbetarn i sitt skjul, af tröga kånflor nård,
Kallfinnig i sitt kall, sin dörr bekymrad stänger,
En hemsk oväntad tår sig ur hans öga trånger,
Han tror sig i sin sorg ej livvets vållust värd.
Den Rike vid sin disk, han Stadens viner jäfvar,
Til Staden Landtman flyr så nyckter som bestört,
Den arma gråtögd hör -- fast i ett brokigt skört,
Hur Kunga-klockans dån ikring hans hufvud bäfvar.

Du Kón! som aldrig än din harm tillbaka höll,
Mot nidingens förfåt, den ingen dygd förlåter;
I dag, din skönhet höjs ju varmare du gråter,
Til hämd mot brottets köld, då GUSTAFS Krona föll.
Sprid rörande behag i små bortskymda tårar,
Ophvålf et färadt bröst med Krusflor och behag;
Och i din klagan fänkt, på denna Klagodag,
Glöm ånda intil Den, din frihet närmast fårar.

Hvad gråt och ringningar, och Klöckspels Klagoljud,
Och GUSTAFS Grifte-fång kring Malmar, Torg och Stränder?
Modfålta ja och nej af Fråmningar och Fränder,
Och Skalders håpna Sång i torftighetens skrud.
Den spådas hufvudhår med svarta Bindlar knutit,
Och Modrens hvita Dok en ryslig åsyn ger;
Dets ögon tryckas ömt med klagan mer och mer,
Intil den bleka kind där strida tårar flutit.

Hvad oluft, knot och qvalm, hvad språng båd til och från,
Hvar ålder hufvud-yr at dygnets hvila njuta;
Min Pensel hafta dig och denna målning sluta,
Med alt det våld och støj som gåckar Griftevrån:
Dock under Facklors blåst som öfver Folket röker,
Och i dets gnistrors tramp opdagas i fit qual,
Et tårögt Hjonelag af vördadt åratal,
Som med et fromsint Barn sig fram i trångsleln kröker.

Hör

Hör Fadrens hefta röst och Modrens trumpetna svar,
Då Templet at bese hon fram med Barnet vandrar,
Et suckande, O Gud -- i hennes bröst än klandrar
Den bästa Konungs död som ännu Krona bar,
Tungt båda båfvande -- på svarta trösklar stiga,
Uplyftande sitt Barn åt GUSTAFS Mausolée;
Fromt i hvarandras famn de gråta alla tre,
Och vandrande sin våg i Tempelts portar niga.

Men, de gå ej sin våg, de hviskas hvar vid an,
Och mellan Vaktens Vakt, inlåta sig i frågor,
Kringhvarfda i et moln af salvor, rök och lågor,
Och stumma vid et forl som örat döfva kan.
Trots dragna klingors hot, de gallren genomlöka,
Inhågnande en gård af tråd och grifter prydd,
Dess Port gör hvar minut nyfikenheten brydd,
At mot en envis arm en präffad trångsel öka.

Et hvalf updagas klart vid Folkets fång och bön,
Som mildrar ögats blund och blodets mildhet väcker;
Långst från en strålig sky, sig glittrande uptäcker
En skog i brutna hvalf, lik Våren sval och grön.
Af Eko där förfölgd, förträffligt Sångarn letar,
Sin våg til tårars qual med en beveklig röst;
Han gjuter kånflor in i Menigheters bröst;
Hans klagan och hans konst hvart dödligt öra retar.

Se! hvilken dunkel skog, där i Cypressers skygd.
De fordna Kungars stoft i Grifternas bevaras;
Där stråla Deras namn, där Deras låf förklaras
Som tappra Högdingar i Manheims gamla Bygd.
De Urnor nedanförl, kring dessa Vårdar stälde,
I strödda Lampors brand en skymning helgad är;
Trång ögat til dess sken, så ser du ristadt där
Det är, då hvar och en Sin burna Krona fälde.

Beklagom GUSTAFS död - - mitt minne mig oprör;
Mig tycks Dess klara Hamn för mina ögon sväfva;
Hans leende behag at blodets bäfvan qväfva,
Och Hans otvungna röst jag tilber och jag hör.
O Himmel stärk vår Bön - - - helt fast mitt hjerta menar
At i Dess fromma Son, Hans fromma Afbild se:
Min Maka och min Son! - - - kom ögnen alla tre
Hvad pränt och ristadt står på dessa resta Stenar.

"Han Sina Fäders Thron med milda qual besteg,
"At emot djerfhets trug saktmodighet bebåda,
"Med drift och rådighet i allmän nöd och våda,
"Och nödgad til sit värln i faran aldrig feg.
"Han Segren helgade åt Fosterlandets åra,
"Han mån om Kronans rätt dess Drätzel stadgade,
"Han Folkets trygghet såg, Han den bevarade,
"Och Rikets Sjeltbestånd måst låg Hans hjerta nära.

Hans

"Hans nit upoffrade fullt Sexton fälla år,
"At uti Fredens skygd Rättvifans helgd bevara,
"At nära Idoghet och Vetenskaper para
"Med fria Konstners lif, hvars flygt den Vittra spår;
"Han Vitterheten qvåfd utúr sin ävala väckte,
"Han Rikets styrka höll til säkerhet och vakt
"Mot anfall och förfåt. - - Hans vishet och Hans makt
"Afvände stridens dån och krigets fackla fläckte.

"Krigsåran öppnade til slut en Kung sin famn,
"För detta redan krönt utaf all annan Ära;
"Af faror mer kringhvärfd, mer de fit öde nära,
"At öfvervundna bli vid ryktet af Hans Namn.
"Hans Thron den skakades, blott för at mer befästas:
"Och Segren slöfode i Lagrar åt Hans mod;
"Hans hjerta alltid ömt om Underfåtens blod
"Utvalde Fredens lugn at ej i stormen frästas.

"Döden, - - - i stormen förr få trofsad uppenbart,
"Med Brottflingens förfåt i lugnet Honom faller
"Midt i Sit Ärelopp - - (ja, denna fanning galler)
"Föll Hjelten (ja, Han föll) (Stor var Han) (det är klart)
"Stor var Han uti alt, i alla lefnads skiften.
"Störst i de svåraste, i döden — och dess qual,
"Och när Han saknas - - - Ack! hvad tårar utan tal,
"Vänd våra ögons gråt från denna Kunga-Griften.

Men ån en enda blick mit bröst förunnar Er,
För'n vi i trötta fjät ur denna parken draga;
Se dessa kölars vårn, dem tufen blofs updaga,
Inom de pelare, som svigta af Trophéer.
Se där, sig lutande! -- Se denna ådla Qvinna,
Med Svånska Lejonet för hennes fötter sträckt;
Det är Fru Swea Sjelf, som, håpen och förskräckt,
Sett Hjeltens varma blod i mördarns fotspår rinna.

Dock inom denna Skog, träd närmre fram min Son,
Och på din Moders arm din spåda blick oplyfta,
Ur dessa Urnors hvalf åt denna kullen syfta,
Som lik en Ättehög opdagas långt ifrån,
Befrålad i en Sky af eldars gyldne lister.
Min Son! märk på des spets, hvad Sköldar och Standar!
Men Himmel, hvad jag ser? -- den fordna Landets Far,
Hans Bröstmild, Himmel ack! mit hjerta sönderbrister.

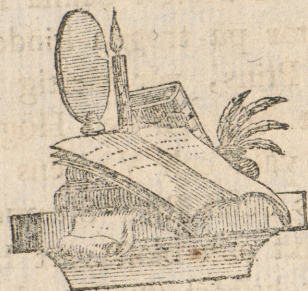
Din Skugga kräfver hämd, Rättvisa sträck dit slag,
Intil de hjernors mårg, som vållat Sverges våda;
Men dock vid ångrens gråt hur ljufligt at benåda,
Likt din begråtna Vån, Kung GUSTAF menar jag.
O, fromma Landets Far!!! Hvad bitter sorg och qvida,
Från den Din Spira bär intil min ringa Staf;
Ack flockne snart mit lif! ack åpne sig min graf!
Men hafta dig min Son och fölg mig vid min fida.

De tunga ringningar mit hufvud bryllar ån,
Och ångflan steg för steg, förlånger vågens fara;
Emedlertid må Gud vår unge Kung bevara
Som Fosterlandets hopp, des stöd och första Vån.
Min Maka! kom at fromt dig med dit dok betäcka,
Och låtom ofs i frid hvarandra handen ge;
Mit Barn! mins hvad du fert, -- at efterkommande
Utaf vår ringa Ätt til höga kånflor våcka,

Förenom då vårt bröst i denna helga gård,
För'n vi en afskedstår på trogna kinder gjuta;
Kom, at en ålskad Prins, vår Hertig innefluta
Inom vår tyfta bön uti den Högstas vård.
Han lårt at Böljans våld och Vådrens vålde styra,
Och under Des befall Riks-Skeppet råddas kan. ---
Hår mellan blix och blåst vårt Hjonelag försvan,
Och Skalden återtog bestört sin Sorgelyra.

Men nattens kyla rår och stjernans bleka brand
Ur molnet fladdrar fram bestrålande vår hydda;
Må den Alsmåktige vårt Kungahus beskydda,
Och fridens Oljoqvist bekröna tjäll och strand.
J Rikets Högste Män! J torden mig förlåta,
Med detta Brödralag en suck som galler måst,
Åt ögats valda blund invig en Hvardagsfäst,
At några ögnablick vår fordna Kung begråta,

O GUSTAF til Dit låf, ned i vår låga dald,
Förenad höjer sig den qvicka med den tröga:
Ej något Snille föds, som ej med bortvändt öga
Begråter GUSTAFS Död vid lyran stånd och fald.
Artisten med Din Stod til Ärans Tempel hastar;
Men skildra Dina hvärf i Händelfernas strid.
Historiens ämne är, som ålkar Seclers tid,
För'n hon sit förråd tömt och trött sin penna kastar.

Oct
Em
pl.

11

Uia

Kon

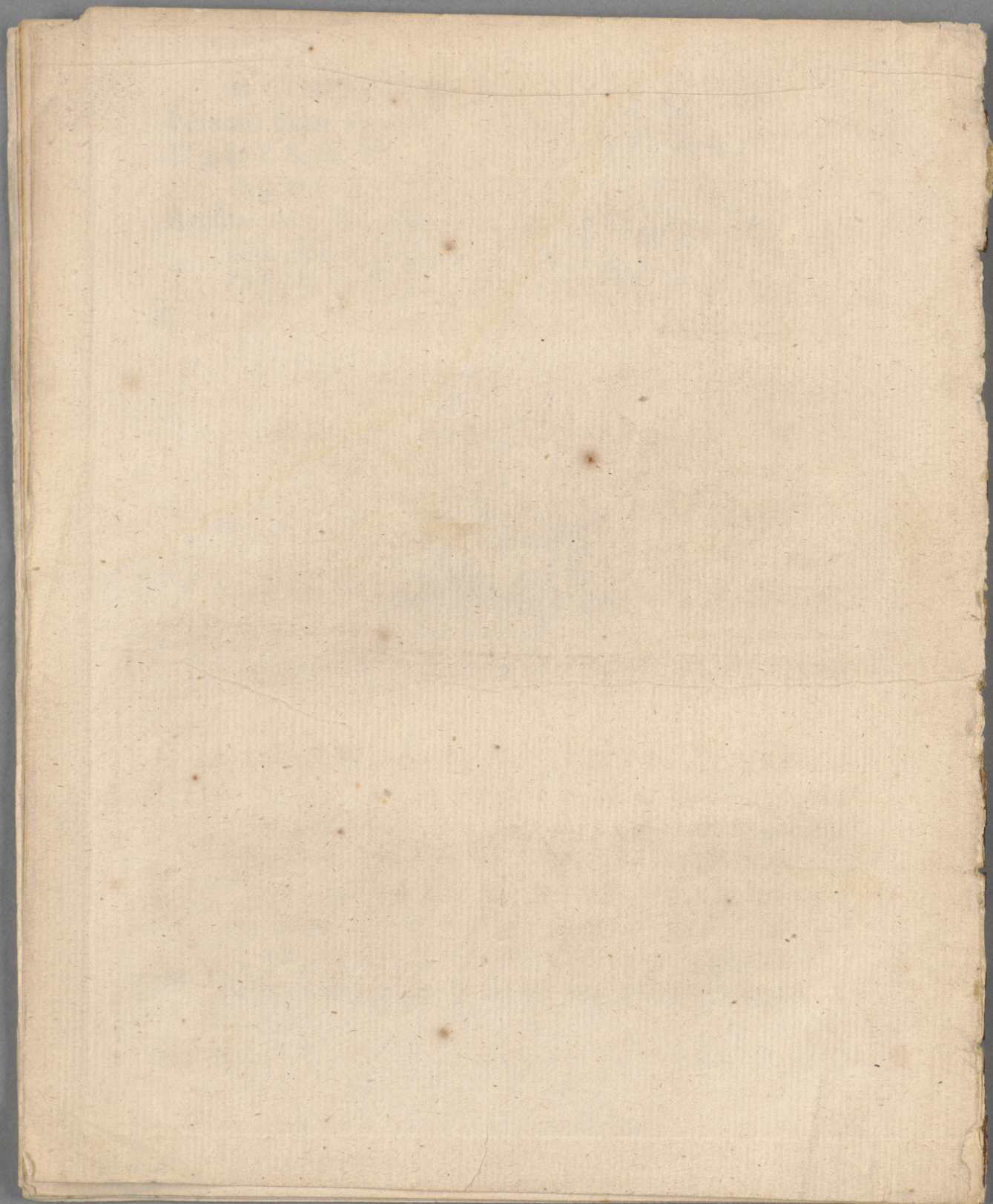
Har

Ol

Ua

11

Al

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches © The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
								
								